

О. Стеклова, власкор

ПРОЕКТ TWINING: ДОСТУПНІСТЬ ПАСАЖИРСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ МАЛОМОБІЛЬНИХ ОСІБ

**Яким має бути вокзал,
доступний пасажирам?
Що потрібно цій
категорії пасажирів
для максимально
комфортних подорожей
залізницею?
Ці та інші питання
були обговорені
на семінарах, що були
проведені на початку
лютого поточного
року у трьох містах
України — Житомирі,
Дніпропетровську
та Харкові,
продовжуючи практику,
започатковану
в минулому році.**

Мета проведення семінарів — допомогти українським залізничникам в адаптації вітчизняної інфраструктури до потреб маломобільних пасажирів. Цьогоріч першим містом, що приймало експертів, став Житомир. Участь у семінарі, який відбувся 9 лютого на головному вокзалі обласного центру, узяли Я. Лагута, заступник голови облдержадміністрації, В. Дідківський, заступник директора департаменту безпеки – начальник відділу охорони праці та соціального захисту Міністерства інфраструктури України, та Хав'єр Даль Собріно, міжнародний експерт із питань доступності інфраструктури та рухомого складу залізничного транспорту для маломобільних осіб.

В. Дідківський окреслив концептуальну роботу Міністерства інфраструктури з метою забезпечення доступності об'єктів інфраструктури. За його словами, питання доступності є одним із пріоритетних напрямків роботи Міністерства на всіх рівнях. Фахівець наголосив на чотирьох найважливіших складових поняття доступності: персонал, інфраструктура, транспортні засоби та контроль. Також В. Дідківський подякував за небайдужість та активну діяльність громадським організаціям, які допомагають вирішувати ці питання.

Головний інженер пасажирської служби ДТГО «Південно-Західна залізниця» О. Ясинецький розповів про ті зміни, які відбулися після аудиту щодо доступності в минулому році на Київському пасажирському вокзалі. Усі переїзди між залізничними коліями переобладнані. Крім того, для вокзалу придбано 4 інвалідні

візки, а для рухомого складу — 14. Також на вокзалі постійно чергує спеціальна група, котра допомагає маломобільним особам дістатися до необхідних місць. За його словами, після проведеного аудиту наприкінці 2014 року на станції Житомир також уживаються відповідні заходи щодо покращення доступності для всіх категорій населення. Наразі будуються три нові пандуси.

Голова Житомирської обласної громадської організації людей з інвалідністю «Молодь. Жінка. Сім'я» Н. Ковалюк розповіла, що вже була присутня на подібному семінарі в Києві, і той досвід, яким діляться з нами міжнародні експерти, є надзвичайно цінним та важливим. Вона зазначила: «Ми повинні говорити про кроки вперед та вдосконалювати вже те, що є».

Наступним пунктом призначення став вокзал ст. Дніпропетровськ-Головний, де європейські фахівці поділилися із працівниками пасажирського господарства Придніпровської магістралі своїм досвідом.

У заході також узяли участь посадовці Міністерства інфраструктури України, представники громадських організацій інвалідів та міської влади.

Як зазначила головний спеціаліст відділу охорони праці та соціального захисту Міністерства інфраструктури А. Шолом, щодо підвищення доступності залізничної інфраструктури Міністерство активно співпрацює з Кабміном і комітетами ВР із питань пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. Зокрема, у 2012 році була затверджена відповідна чотирирічна програма. Тільки торік на пристосування заліз-

ничної інфраструктури для людей з особливими потребами було виділено 5,5 млн грн.

Крім того, фахівці Міністерства спільно з громадськими організаціями інвалідів проводять інспектування залізничної інфраструктури щодо її придатності для маломобільних пасажирів. Експерти ретельно оглядають вокзальні комплекси й визначають, що потрібно вдосконалити чи запровадити. Виконання рекомендацій теж контролюється Міністерством.

Як зазначив Х. Даль, міжнародний експерт із питань доступності інфраструктури: «Безперешкодно зайти до приміщення вокзалу, придбати квиток, дістатися на платформу, сісти у вагон — усі ці процеси тісно пов'язані між собою. І якщо хоч одна ланка цього ланцюжка не діє, вокзальний комплекс уже не може вважатися доступним для людей з обмеженими фізичними можливостями».

На думку фахівця, українські залізничники повинні мати чітку стратегію, як вирішувати подібні питання. Наприклад, усі нові вокзали та станції повинні будуватися з урахуванням потреб інвалідів; слід також передбачати можливість подальшої реалізації на станційно-вокзальних комплексах тих технічних рішень, які на цей час неможливо втілити через високу затратність (ліфтів, наземних переходів, тунелів).

Після завершення семінару іноземні експерти та представники громадських організацій інвалідів оглянули вокзальний комплекс Дніпропетровськ-Головний та залізничні спецвагони, обладнані гідравлічними підйомниками для інвалідних візків, розширеними дверними проходами та спеціальними туалетами.

Насамкінець міжнародний експерт зазначив, що подальше пристосування вокзальних комплексів та

станцій до потреб пасажирів з обмеженими фізичними можливостями зробить залізничний транспорт України доступнішим для більшої кількості громадян, а також стане в нагоді звичайним пасажиром. Зокрема, зручні пандуси оцінять подорожні із громіздким багажем, а високі платформи — люди похилого віку та вагітні жінки.

Останнім містом, до якого завітала експертна група, став Харків, де на Південному вокзалі відбулася презентація доступності його інфраструктури та найновішого рухомого складу, електропоїзда EJ675, що обладнаний підйомниками для людей в інвалідних візках.

Упродовж 2014 року за заявками пасажирів на інвалідних візках спеціальні вагони для перевезення пасажирів цієї категорії включалися до складу пасажирських поїздів Південної залізниці 132 рази. За 12 місяців минулого року тільки на вокзалі ст. Харків-Пасажирський було надано допомогу за 412 попередніми заявками пасажирів з обмеженими можливостями щодо супроводження, посадки / висадки з вагонів, придбання квитків тощо.

На Південній залізниці ведеться постійна робота зі створення комфортних умов для людей з обмеженими фізичними можливостями. Упродовж 2012–2014 рр. залізничники здійснили низку заходів для забезпечення безперешкодного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до інфраструктури залізничного транспорту.

На вокзалах магістралі пандусами обладнані в'їзди до приміщення вокзалу та касових залів, заїзди на платформи та виїзди з паркування, укладено гумові переїзди через колії для заїзду на платформи на інвалідних візках. На території паркування транспортних засобів вокзалів виділено місця для автомобілів інвалідів. У залах вокзалів встановлено таксофони на рівні, зручному для осіб на інвалідних візках. До послуг пасажирів з особливими потребами також підйомники для посадки / висадки інвалідів у вагон, трапи для заїзду візків у вагони з високих платформ, ескалатори і травелатори.

Крім того, на вокзалах Південної залізниці організовано роботу груп із надання допомоги особам з обмеженими фізичними можливостями, що складаються із чергових помічників начальника вокзалу, бригадирів носіїв, а також у разі необхідності — працівників медпункту та інших працівників вокзалу. Групи допомоги надають усіляке сприяння: від придбання квитків до доставки пасажирів на інвалідних візках та їхніх речей до поїздів.

Зокрема, на вокзалі Харків-Пасажирський пандусами обладнані заїзди на першу платформу з північного та південного боку будівлі вокзалу, до головного й касового залу, в'їзди в приміщення вокзалу (з боку парковки) і приміського терміналу «Б».

З південного боку вокзалу укладено гумовий переїзд через колії для заїзду на платформи 2–6 на інвалід-

них візках. Борти платформ пофарбовані білим (контрастним) кольором, встановлені покажчики з номером платформи.

На території паркування транспортних засобів вокзалу та приміського терміналу виділено загалом 38 місць (10% від загальної кількості) для автомобілів інвалідів. Виїзди з парковки обладнані пандусами.

У залах вокзалу Харків-Пасажирський встановлено 5 таксофонів на рівні, зручному для осіб на інвалідних візках. До послуг пасажирів з особливими потребами також один підйомник для посадки / висадки інвалідів у вагон, трап для заїзду візків у вагони з високих платформ, два ліфти в готелі «Експрес», чотири ескалатори та два травелатори в приміському терміналі «Б».

Для зазначеної категорії пасажирів організована цілодобова робота безкоштовних залів очікування для інвалідів на 10 місць у приміщенні вокзалу та на 16 місць у приміщенні приміського терміналу. У залах для інвалідів встановлені комірці камер схову (по 4 в кожному залі), облаштовані місця для прийому їжі, функціонує туалетна кімната. У залі очікування, що знаходиться в будівлі вокзалу, встановлено тактильну карту «Схема приміщень вокзалу». У туалетах головного залу, цокольного поверху вокзалу та приміського терміналу «Б» обладнані кабінки для інвалідів.

Спеціальна квиткова каса для осіб з обмеженими фізичними можливостями № 10 обладнана додатковим переговорним пристроєм для зруч-

ного користування осіб на інвалідних візках.

Для людей із вадами зору в північному та південному тунелях біля виходів на платформи та на виході із головного залу вокзалу на першу платформу встановлено 16 звукових оповіщувачів (маячків), на сходах, що ведуть із цокольного поверху вокзалу в тунелі, та по всій довжині тунелю встановлені поручні.

Велику увагу залізничники приділяють інформаційному забезпеченню пасажирів з обмеженими фізичними можливостями. На інформаційних табло системи «ВІЗІНФО» у рухомому рядку надається інформація про наявність на вокзалі груп допомоги, приймання замовлень на причеплення спеціального вагона для перевезення інвалідів, наявність спеціальних пристроїв для інвалідів. На всіх платформах встановлені стенди з інформацією про розташування квиткових кас, залів очікування, готелю та маршрути проїзду до них на інвалідних візках. Біля входу до залу Сервіс-центру, касового залу й тунелів розміщено інформацію з переліком розташування об'єктів, обладнаних для інвалідів на візках, а також знаходження груп допомоги. Також інформація передається по гучномовному зв'язку диктором вокзалу.

За матеріалами прес-служб Південної, Придніпровської та Південно-Західної залізниці.

Надійшло до редакції
 05.03.2015 р.